

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:
HELYBEN: Félévre . . . 8 kor. — fl. Negyedévre . 8 kor. — fl.
VONÉKEN: Félévre . . . 9 kor. — fl. Negyedévre . 4 kor. 50 fl.

Felolós szerkesztő és lapfőigazgató:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főter Biedermann-palota, földszint, az udvarban hátul.

A kamarák.

A kereskedők és iparosok panasztól visszhangzik az ország. Kereskedelem nincs, az ipar párt. Alig tudják már emlékeztetükben tartani a legkülönbözőbb okok miatt reájuk nehezedő terheket, de a fizetési meghagyások vég nélküli sorozata kellemetlenül emlékezteti őket egyik-másik tételre, ha arról valahogy megfeledeztek volna.

A magyar kereskedő és iparos középosztály és a kiskereskedő és kisiparos napról-napra súlyosabb gonddal hajtja fejét pihenőre, holnap vegye másnap a legszükségesebbet, sokszor a mindennapi kenyeret, kereseti (?) adót, személyzetének fizetését.

Beteg, nagy beteg ma kereskedelmünk és iparunk és bármerre fordulunk, nem hallunk mást, mint panaszt, keserű panaszt, hogy bent vagyunk a nehéz, súlyos idők kellő közepén,

és még csak remény sem int, hogy a helyzet valaha meg fog javulni.

Vajon történik-e valami ezen arthatatlan helyzet javítása érdekében? Példadataik magaslatán állanak a kereskedelem és ipar védelmére alkotott kereskedelmi és iparkamarák? Van-e működésüknek valamely kézzel fogható örvendetes eredménye, mely a kereskedők és iparosok szomorú helyzetének tényleges javítására vezet?

Nézetünk szerint nincsen és mai szervezetükben nem is lehetséges.

A szemlélő érdekes megfigyelést tehetett, mint folyt a viaskodás a legutóbbi hetekben. Amíg azonban az agráriusok teljes vértetéssel vonulnak fel és az erő érzetében vagdalóztak jobbra-balra, hogy elfoglalják még azt az utolsó hadállást is, mely a mostoha viszonyok közepette a

kereskedelemnek és iparnak megmaradt, addig a kereskedelmi világ tanácskozásáról távol maradt még a kereskedelmi kamarák nagyobb része is, mintha minden rendben volna úgy, amint van jelenleg.

A kereskedelmi és ipari világ helyzete folyton rosszabbodik és súlyosabb lesz és az érdekeik védelmére szervezett kereskedelmi és iparkamarák ezt tétlenül kénytelenek nézni. Nem segíthetnek a bajokon.

Igy elérkezett immár annak ideje, hogy sürgősen reformáljuk a kereskedelmi és iparkamarákat. Ne legyenek azok csupán hivatalok, véleményező fórumok, hanem aktív testületek, széles tevékenységi körrel, melyektől az eddiginél jóval nagyobb tevékenységet várhatunk. — Legyenek a kamarák ütőerei a kerület kereskedelmének és iparának, amelyek megérezik a bajt és azt jókor

Szerelmi házasság.

Irta: Gyp.

Az öreg grófot minden átmenet nélkül elhagyta a türelme. Látszott a szemében, hogy a lelke viharzik. Nem volt már a szavában egy parányi vonás sem az aczélba szoritott kimértségből:

— Vagy agyvelőd nincs, vagy rossz ember vagy! — kiáltott a fia felé.

A fiatal de Russac gróf arcát egy pillantásra, mintha kékes zománc borította volna be, a nézésében is tompa sávok voltak, azután egykedvűen vetette oda!

— Rossz napod van ma, atyám.

Az öreg gróf most már rikácsolni kezdett

— Hát tulajdonképen mit akarsz?

A másik nyugodt maradt:

— Én semmit.

— De hát azt hiszed, hogy ez az élet így folyhatik tovább? Mi?

— Igen. Azt hiszem. Nem látom be, miért ne szabhatnám kisebbre az igényeimet, ha a viszonyaink azt kívánják, azt követelik, hogy így történjék.

Az öreg szinte toporzékolt:

— De a tönk szélén vagyunk. És egyetlen szavadba kerül, hogy egyszer és mindenkorra megváltozzanak a viszonyok.

Amaz hidegen csak annyit felelt:

— Apám, ezt az egy szót nem mondom ki.

— Egyetlen okot szeretnék hallani...

— Mondottam tized. Egyet sem fogadtál el, legkevésbé pedig azt, ami a főök: hogy nem tudom az „igen“-t kimondani, mert nem tudom szeretni Geval kisasszonyt. Értsd meg: nem tudom őt szeretni.

Az apa cinikusan mosolygott:

— Persze nem elég jóhangzásu a neve. Persze azért forr úgy a véred, mert az öreg Geval szappangyáros...

— De atyám!

Az öreg gróf mindegyik szavából iramlott a szenvedély:

— Lárifári! Nehogy azt találd hinni, hogy én talán rajongok a szappanoságért... De legyen már eszed: ha ez a házasság létre nem jó, még a házunkból is kitesznek bennünket. A mi régi, ősi házunkból...

A fiatal ember, mint valami fájó visszhang ismételte:

— A mi régi, ősi házunkból...

A másikkak hangja mindinkább tompább lett....

— Mennyivel boldogabb volnék én is, ha nem így esett volna. De mit tegyünk most már. Fiam, ennek a házasságnak meg kell történnie.

A fiatal gróf szava már reszketett:

— Nem tudom őt szeretni...

Amaz már csak ismételte önmagát:

— Meg kell történnie...

...És a fiu némán maga elé nézett...

II.

Geval papa jó ember volt. Ki lehetett olvasni ezt a szeméből. De mást is ki lehetett onnan olvasni. Azt, hogy Geval papa nem áldott meg valami szikrázó tehetséggel, meg azzal, amit általában tanulásnak szokás nevezni.

Arra, hogy legalább öt tuczat vágyát kielégítse, igazán meg volt a módja. Három hatalmas gyártelep adta ezt meg neki. Ő azonban éppen a kielégíthető vágyaival nem törődött, hanem csak egyet, egyetlen egyet

Michelstädter Utóda

==== Kizárólag czipő raktár. Bevészt szabott árak. ====

Debreczen, Piacz-utca 40. sz. a Hungáriával szemben.

orvosolni tudják, amihez ma nincs hatalmuk, de e nélkül eredményeket elérni és felmutatni képesek nem lesznek.

Ma — sajnos — úgy állunk, hogy a kereskedelem az üldözött és a földművelésügy az üldöző! Ennek a perverz-állapotnak kárát pedig az egész ország vallani fogja. De nem csupán a kereskedelem, hanem az édes anyaföld tulajdonosa is, aki ma még nem érezi a kárt a maga teljében. Kereskedelem és ipar nélkül a föld sem boldogulhat.

A jog- és pénzügyi bizottság ülése.

A költségvetés tárgyalása.

Debreczen, október 1.

A gazdasági bizottság után tegnap végre a jog- és pénzügyi bizottság vette tárgyalás alá az 1903-ik évi költségvetést. Előbb azonban a költségvetéssel egybefüggő kérvények sorsát intézte el. Három iskola és az ipartestület folyamodott részben új szubvenzióért, részben új támogatásért. Ugy látszik, valamennyi elfelejtette, hogy ez idő szerint könnyebb ama bizonyos tüfokon, a bibliai tüfokon átjutni, mint a város házipénztárából segítséget préselni ki. Hol vannak azok a boldog idők, a mikor a város egy tekintetre, egy mosolyra csak úgy dobálódzott az ezer koronákkal. Elmúltak s a főszámvévő határozott kijelentése szerint talán vissza sem jönnek.

Ennek a nagy szegénységnek szele

akart évek óta elérni, hogy valami jó név, nagyon jó név kerüljön a családba, — más-képp nem volt persze lehetséges, hát: vőnek.

Az első leányával ebben az irányban addig kísérletezett, addig, míg végre az elég mutatós kis hölgyet elvette egy — szappangyáros. Neve, jó neve ugyan nem volt neki. Sőt. Durandnak hívták. Mindez nem volt baj, annál kevésbé volt az, mert a fiatalok nagyon szerették egymást.

Most a második leányról, Jenatteről volt szó, és megtörtént az a hihetetlen csoda, hogy ez a melegnézésű, lilimlelkű leány akaratokodott.

Geval nem vette tréfára a dolgot:

— Ugy lesz, amint én mondom.

— Nem tudom őt szeretni — suttogetta a leány.

Az apa most már rárivalkodott:

— Lári-fári! Minden megjön idővel.

— De én ahhoz akarok férjhez menni, apám, akit szerettek — sirt Jeanette.

Geval a közismert toporzékolási szcénát próbálta eljátszani:

— Azt mondom, most már elég volt a sirásból! Olyan embert még csak el sem tudok képzelni, akinek de Russac ur ellen kifogása lehetne. Remek név. Történelmi. Ő maga minden tekintetben kifogástalan ur. A külseje megnyerő.

csapta meg a jog- és pénzügyi bizottságot a költségvetés tárgyalásánál is.

— A mit lehet — törülni kell — ez volt az elv!

És lelkiismeretesen törültek a számok tömegéből igen tekintélyes összeget. Érdekeséget adott a törülő gyűlésnek Puky Gyula főispán jelenléte, a ki nagy figyelemmel halgatta végig a tárgyalást.

A gyűlés lefolyásáról tudósítónk az alábbiakat írja:

Elnöki üdvözlés.

Jelen voltak a gyűlésen Puky Gyula főispán, Vecsey Imre a bizottság elnöke, Komlóssy Dezső, Szántó Sámuel dr., Kovács József, Márton Imre, Nagy Lajos dr., Aczél Géza, Kernhoffer József, Roncsik Lajos a bizottság tagjai, Komlóssy Arthur, Körner Adolf, Debreczeni Jenő és Szabó Kálmán és Varga Károly a bizottság előadója.

A gyűlés megnyitása előtt Vecsey Imre tb. főjegyző melegen üdvözölte a főispánt abból az alkalomból, hogy a gyűlésen megjelent s ezzel is kimutatta érdeklődését a város ügyei iránt.

Puky Gyula főispán megköszönve a szives figyelmet, kijelentette, hogy azzal a szándékkal jött el a bizottsági gyűlésre, hogy itt a költségvetés minden részletét alaposan megismerje. Természetes, hogy a határozathozatalra befolyást gyakorolni nem akart, de a bizottság beleegyezésével hozzá szól az egyes tételhez.

A költségvetés tárgyalása előtt — ezzel összefüggésben levő kérvényeket intéztek el.

A városi tanári katedra korpótléka.

A főiskolai gazdasági tanács azt kéri a városi tanácstól, hogy a város által fenntartott büntetőjogi tanszékhez kötött harmadik korpótlék összegét (200 koronát) utalja ki a büntetőjog tanárának. Minthogy erre vonatkozólag már közgyűlési határozat van, a bizottság javasolja a közgyűlésnek, hogy a 200 koronát utalja ki, de csak a jövő évtől kezdve.

— De...

— Csend. A külseje megnyerő. A modora igazi seigneurre vall és...

— Apám...

— Csend. És a név. A név... Érthetetlen, hogy ne fogja el egy nőt a boldogság arra a gondolatra, hogy egy gróf, egy Russac gróf neje lesz.

— Nem tudom .. szeretni ..

— ... Atyádat is boldoggá teszed e házasság által... Az összeköttetések.

És a leány orczáján végigcsordult a könny. Hallgatott...

III.

A de Russac és a Geval-családnak valami közös barátja küldhette be ezt a hirt az ujságoknak, mert valamenyiben egyformán jelent meg.

— Eljegyzés: Kedves, rokonszenves frigy van készülöben, amely két, ország szerte elismert és becsülésben álló családhoz egymással rokonságba. Tegnap tartotta ugyanis kézfogóját Edmond de Russac ur, id. Edmond de Russac ur fia a közkedveltségnek örvendő Geval André szappangyárosnaka leányával, Jeanette kisasszonnyal. Amit szeltemben-hosszában beszélnek, mi is örömmel adtunk róla hirt, hogy szinpatikus szerelmi novellának a befejezése ez az eljegyzés.

A gör. katolikusok és az izraeliták kérelme.

A debreczeni görög katolikus egyház 1400 korona rendkívüli segély megszavazását s a jövő évtől kezdve még 4000 korona iskolaépítési segélyt kér.

Roncsik Lajos utalva az eddig már kiadott segélyekre, a mely a lélekszám arányának teljesen megfelel, a kérelem elutasítását javasolja. A bizottság elfogadta a döntő argumentumot s Puky Gyula főispán helyeslő felszólalása után a kérelmet elutasította.

Ezzel kapcsolatban tárgyalták az izraelita status-quo egyházközség iskolai segélyt kérő folyamodását. A négyezer korona évi szubvenzió hatezer koronára való felemelését kérik s negyven öf helyett 60 ölet kérik. A kérvényt Vargha Károly aljegyző terjesztette elő határozati javaslattal. Ez a javaslat elutasító. A bizottság a kérvényt egyhangulag elutasította. A másik izraelita hitközség hasonlóképpen segélyt kér, pénzben és tűzifában. Csak a logika örök törvényét követte a bizottság, a mikor ezt a kérvényt is elutasította. Sőt utalván a közigazgatási bizottság egy határozatára, kimondotta, hogy ennek a hitközségnek az egyszer és mindenkorra adott segélyen kívül többet nem ad.

Az ipartestület szubvenziója.

A debreczeni ipartestület évi 6000 korona szubvenzió megszavazását kéri.

Roncsik Lajos elmondja, hogy a város ez idő szerint 14,750 koronát ad ipari célokra. Nem mondhatja tehát senki sem, hogy a város nem áldoz ipari célokra. Maga részéről azt indítványozza, hogy a kérelem utasítsák el.

Komlóssy Dezső azt indítványozza, hogy már a jövő évben vettessék ki 2 százalékos pótdó ipariskolai célokra.

A bizottság elfogadja Roncsik elutasító indítványát, egyben kimondotta, hogy a 2 százalékos pótdót a jövő évtől kezdve kivetí.

A költségvetés tárgyalása.

A felügyelő bizottság jelentésének felolvasása után a költségvetés részletes tárgyalására tértek át. Az I. tételt a szováti birtokot, változatlanul elfogadták, mindössze a küldöttségi díjakból töröltek 30 koronát, II ik tétel szováti birtok, itt is törültek a küldöttségi díjakból. A debreczeni birtok tételénél az építkezésekből 4685 korona 81 fillér törlését javasolja a felügyelő bizottság. A jog- és pénzügyi bizottság ennek törlését is kimondotta. Töröltek a szénakaszlatás-gyűjtésből 3000 koronát. Sorra vették ezután III.—VIII. tetteleket. Nagy körültekintéssel és alaposággal tárgyalták a felügyelő bizottságnak az egyes tételre tett intézkedéseit s azokat, némi lényegtelen dolgoktól eltekintve elfogadták. A gyűlés benyult a késő esti órákba, körülbelül félíg tárgyalták le a költségirányzatot.

KRÓNKA.

Zola meghalt. A nagy lángelme kimulása megdöbbentette az egész művelt világot. Alljuk be, hogy esti korzónk művelt közönségét is foglalkoztatta ez a nagy eset. És hogy a világ mily cinikus, arról tanubizonyosságot tesz az alábbi párbeszéd, melyet e sorok írója a korzón lesett el.

— Meghalt Zola, ujságolta egy elegánsan öltözött ur a mellette sétáló hölgynek.

— No mondja, jajdult fel a hölgy, miből fognak megélni ezután az antikváriusok?

Propper Ilona

elegáns fess kalapokkal, előkelő bécsi salonokból szerzett modellekkel áll az őszi és téli idényre a mélyen tisztelt hölgyek rendelkezésére. Tisztelettel kéri a hölgyeket, kegyeskedjenek szükségleteiket divattermében beszerezni. Biedermann palota emeletén az udvarban foljárt a fölépcsőn.

☛ Gyászkalapokból nagy raktár. ☛ ☛ Tanuló lányok felvétetnek. ☛

Önagysága ugyanis Zolát csak az antikváriusok kirakatából ismerte. S hogy ennyi ötlettel parentálta el Zola mestert, az is elmésségre vall.

Kossuth-kupája és a francia bor. Tíz nappal ezelőtt nagy áldomás mellett szentelte fel a függetlenségi kör Kossuth emlékére készített kupáját. Hazafias dikciókkal ünnepelték a nagy eseményt, a mely a függetlenségi kör évkönyvében arany betűkkel lesz feljegyezve.

A lakoma végével mindenki szerette volna megtekinteni a diszes ezüst kupát, a melyet Tóth András mester terve szerint öntöttek Hirman Ferenczék szinezüstből Budapesten.

B. Nagy János uram, a kör érdemes elnöke erre a következő dikciót mondta:

— Polgártársak! Odaadom ezt a kupát, nézzétek meg. De ha valamelyik arra a gondolatra talál jönni, hogy fináncz bort öntsön bele, az biztosan elkarhozik.

Egy szívvel és lélekkel dörögtek reá az elvtársak az éljent. De hát, hogy is ne, Kossuth-kupája, meg a fináncz bor olyan két ellentétes valami, mint a hamu és a lángoló tűz. A fináncz bor pedig sokszor eloltja a lobogó tüzeket is.

Itt vannak a színészek. A hónapos szobák lakói mély elkéséredéssel és megdöbbenéssel konstatálják, hogy a szintársulat megérkezett. A házi urak október hó elsejétől háborut indítanak a hónapos szobák bérlői ellen s rideg nyugodtsággal steigerolnak. E sorok szájalomra méltó írójának lakásán tegnap reggel zordon tekintettel jelent meg a házi ur s kijelentette, hogy vagy lyrai szerelmessé alakuljon át újságíróból, vagy pedig fizessen havonként öt pengővel többet, fűtés, világítás és ruhafehérítés nélkül.

Miután e sorok íróját kiadó-tulajdonosához a bizalmon kívül mérhetetlen előlegek kötik, nem tud eleget tenni házi urának, ellenben sok más boldogtalan társával együtt mint hajléktalan fog bolyongani október elsejétől kezdve s az utcák során át a következő dalt zengi:

„Itt vannak a színészek, újra itt.“

VIDÉK.

Végzetes szerencsétlenség Vámspéresen. Végzetes szerencsétlenségről adott hirt tegnap a vámspéresi csendőrség a debreczeni főszelektőbizottságnak. K. Sándor József ottani gazda töltött revolverrel játszadozott, a revolver elsült és a golyó feleségét találta. Sándor Józsefné oldalán súlyosan megsebesült s most orvosi kezelés alatt áll. Életbenmaradása valószínű. A csendőrség kéri a gondatlan férj felelősségre vonását.

Gyermek a lángok közt. Vasárnap éjjel Gyanta községben tűz ütött ki. Morzsa János odaváló gazda istállója gyuladt ki s pár perc alatt az egész tető lángba borult. A község lakosai hozzáfoghatk a tűz elfojtásához. Akkor vették észre, hogy a házi gazda tizenkét éves Péter nevű fia, az égő padláson segítségért kiabált. A gazda Nagyváradon volt s gyermekét a padlásra zárta. A tűz már a gerendákat is emésztette, mikor sikerült az

összegeget, súlyosan sérült gyermeket megmenteni. Wallerstein orvos hétfőn reggel vizsgálta meg a szerencsétlenül járt gyermeket s enyhítette fájdalmát, de felépüléséhez nem fűz reményt. A gondatlan szülők ellen megtették a feljelentést.

A böszörményi adópénztár. Faust Elek pénzügyigazgató két hétig tartott körutja alatt megvizsgálta a nánási, böszörményi, püspökladányi, kabai és vámspéresi adópénztárakat. A hajduböszörményi pénztárnál feltűnően sok a szabálytalanság s a kezelési hiba. A többi helyiségek adópénztárait rendben találta a pénzügyigazgató.

Betöréses lopás Földesen. Három fiatal gyermek betöréses lopást követett el tegnap Földesen. A legidősebb betörő tizenöt, a legifjabb 12 éves. A gyermekek, névszerint Kis Gábor, Rák Imre és Rák Juliánna, felfeszítették egy szatócs üzletét, a lakatot feltörték s az üzletből több kosár tojást loptak el. Hogy milyen mennyiségű lehetett a lopott áru, bizonyítja az, hogy a gyerekek tolvajáron is husz koronát kaptak érte. A fiatal betörő bandát csendőri fedezet hozta be tegnap a kir. ügyészséghez, hol azonnal lecsukták mindhármójukat.

Egyház és iskola.

Hírek a főiskoláról. A Joghallgatók Segítő-egyletének tisztikar választása ma délután hat, nem öt órakor lesz és a tanári felügyeletet dr. Bartha Béla látja el. — A Főiskolai Gyorsíró egyesület szintén ma tartja alakuló közgyűlését, melyen a tanfolyamvezetőket s a felügyelőbizottság tagjait is megválasztják. — Október 6-ának megünneplése tárgyában a Magyar Irodalmi Társaság tegnap este előértekezletet s versenyszavaltást tartott. — Az utólagos beiratkozások idejét a püspökség úgy korlátozta, hogy október 1-én tul csakis azok iratkozhatnak be a főiskola felsőbb szakaira, kiket katonáskodásuk gátol a beiktatásban.

Gazdasági tanácsülés. A református főiskola gazdasági bizottsága ma délután ülést tart, melyen folyóügyeket tárgyal.

Presbiteri ülés. Az ev. ref. egyház presbiteriuma október 5-én, vasárnap újból ülést tart, a melynek legfontosabb tárgya az új számvevő megválasztása lesz.

SZÍNHÁZ.

A megnyitó előadás.

Beszédet intézett Makó Lajos szingazgató az új színházi évad és új igazgatási rend első napján a közönséghez. A színlap előljáró beszédnek nevezte, de mint utólag kitűnt, ez az elnevezés nagyon is szerény volt. Nem előljáró, hanem magasban szárnyaló beszéd volt ez, okos, értékes, ugy formában, mint tartalomban kiváló. — Egy nagyon ideális és hivatásáért igazán rajongó lélek megnyilatkozása, aki 27 év után végre haza jutva, két marokkal akarja

szétszórni mindazt a sok szellemi kincset, amit az esztendőkhöz nehéz tapasztalata után megszerzett.

Figyelemmel hallgattuk meg ezt a szép beszédet s nem egy kijelentése ragadta meg lelkiinket. Egyet azonban különösen megjegyeztünk és ez az volt, hogy az színház, míg Makó lesz az igazgatója, becsületes színház lesz. Láttuk felvillani erre a kijelentésre azokat a tekinteteket, a melyek éber figyelemmel kísérik miudenkor színházunk művészi haladását és ezekből a tekintetekből a meglepődést olvastuk ki. Az a körvonalakban adott művészi program már is nagy megnyugvást keltett mindenfele s mi a mai naptól kezdve új korszakot várunk a debreczeni színház életében. Az lesz a mi legnagyobb örömünk, ha nem csalódunk.

A megnyitó előadásról irván, észrevette mindenki, hogy bizonyos ünnepélyes komolyság ülte meg a színházat. Az új, csinos, piros hajtókás egyenruhás jegyződöktől kezdve fel a páholyok előkelő közönségéig türelmetlen érdeklődéssel várta mindenki a függöny felgördülését. Az előljáró beszédet elmondó igazgatót művészi rendezett csoportban vette körül a szintársulat diszmagyar-ruhás hölgy és férfi tagjai. Ez volt a függöny felgördülése után az első kedves meglepetés. Kár, hogy nem volt ott a teljes szintársulat. A beszéd után felzúgott a Hymnus, amelyet a közönség felállva hallgatott meg.

Aztán következett Somló Sándor darabja, A szombatosok. Szép alkotás, az érdemes drámaíró egyik gondos munkája. Az édes testvérhaza legdicőségesebb korában, Rákóczy György idejében játszik. Péchy Simon a szombatos főúr a darab hőse s azt a jelentős történelmi momentumot örökíti meg, a mikor ez az érdekes székta meghódol a bölcs fejedelem előtt. Sok előnye mellett sok a hibája. Alakjai nagyon gyenge drámai alakok, nyelvezete nagyon fellengzős, tulságosan poetikus. Nagy érdeme az, hogy magyar a levegője, magyar a lelke.

A drámai személyzet ebben a darabban mutatkozott be. Véleményünk a bemutatónál az, hogy ettől az ensemből még sok jó előadást fogunk látni. — Tegnap még majd mindegyik elfogódva játszott, de ha majd a megszokás szárnyat ad nekik, sok dicsőre számíthatnak.

Azt est szereplői közül igen értékes színész talentum *Jeszénkiné* Csáder Irén. Kellő önmérséklettel, a páthosz és a szenvedelmek tulságos kiszínezésének elhagyása után sok sikerben lesz része. Tegnap tulságosan sok volt benne a hég s ez ugy elragadta, hogy néha-néha egész jelenéseket átszavalt. *Mensváros* Margit érdekes és értékes egyéniség. Ezuttal nem mondunk róla többet, mint hogy a hölgyek között a szinpadai beszéd becses művészetét ő mutatta fel egyedül. A közönség sokszor hivta a lámpák elé. *Hahnel* Aranka tegnap este semmit sem produkált, ő róla azt hisszük máskor, az ő szerepében irhatunk. Igen

Haladás és takarékoság

megteremtéséhez új emberek, új szokások, új üzlet, új áruk és sokat megtakarítható olcsó **Asztalos József** áruháza eszerin. árak szükségesegek. Nagy halmaz őszi szövetek 27 krtól 5 frt 50 krig, mintázott divat bársony 47 kr., selyem paplan 6 frt, nagy klott paplan 3 frt 75 kr. Küri flanel 15 kr. Valódi halesont fűző 1 frt 25 kr., ugyanez náddal 50 kr. Posztó minden színben 35 kr. 1 készlet, 2 ágy s 1 asztalterítő 4 frt 75 kr. Minden 30 koronát tevő vásárlás után (még ha részletekben is) egydiszkötésű könyv díjmentesen.

Debreczen, Kossuth-utca 4.

becses és komoly tehetség *Sebestyén Góza*. Péchy Simonja sok jeles tulajdonságot árult el. Azt hisszük kiváló ereje lesz a drámáknak. Értelmesen, tisztán beszél *Palágyi Lajos*. Van benne szív és szenvedélyein tud uralkodni. A többi szereplő igen jelentéktelen szerepben mutatkozott be, tehetségükről nem mondhatunk bírálatot. Konstatáljuk azonban azt, hogy komoly erővel működtek a darab gyors menetén, a melynek rendezését is megdicsérik. Ma az operett személyzet mutatkozik be a Lotti ezredeseiben. (s. b.)

Színházi Ujság. Ma már a második száma jelenik meg a Sipos Béla és Krémer Jenő kiadásában megjelenő Színházi Ujságnak. Diszes, változatos alakban, gazdag tartalommal jelent meg ez a művészeti napilap, amely a színházi közönség szolgálatában áll. Tegnap Makó igazgató és Jeszenszky Csáder Irén arcképét közölte. Ma pedig a Debreczenbe költözött kiváló énekesnő, Rudnyánszky Réthy Laura és Krémer Jenő, szintársulatunk kiváló komikusának arcképét hozza. A Színházi Ujság ezen kívül telve van érdekes és szellemes színházi aprósággal. Előfizetési ára havonként 75 kr, negyedévre 4 korona. Kapható minden tőzsdében és az utcai elárúsítóknál.

Színházdirektorból kávé. A mi vidékünkön is bizonyára sokan emlékeznek még Fekete Miksa szerény szintársulatára, a mely pár esztendővel ezelőtt még teljes ambícióval szolgálta a színészet muzsáját. A szintársulat tagjai miután néhány szomorú emlékekben gazdag és anyagiakban nagyon is szerény működési terület elhagyták, még jó ideig együtt maradtak Fekete Miksa direktorsága alatt, ki azonban nem sokáig áldozhatott már Thália oltárán és lassankint szélnek eresztette a lelkes kis „trup“-ot. A színészek, de főleg a színésznők csakhamar új szerződést kaptak, de a direktor, a kitől közben az országos színész egyesület megvonta az igazgatói engedélyt, sehogysem tudott szerződéshez jutni. Egy ideig learatott babérain pihent, türelmesen várva a jobb jövőt, a mely rózsák helyett, egy kis kávémérést hozott neki. Igen, Fekete Miksa színházdirektorból kávé lett, még pedig Kecskeméten. Szomorú rezignációval szolgálja fel kávécsarnokában a picolókat és bus melancholiával mondogatja vendégeinek:

— Tudom, hogy hátra van még a fekete leves...

ÚJDONSÁGOK.

Debreczen általános házbéradója.

Egy humánus miniszteri döntés.

Debreczen, október 1.

(Saját tudósítónktól.) Az általános házbéradó rengeteg elkeseredettséget szült már Debreczenben. A polgárság át van hatva a meggyőződéstől, hogy jogtalanul kellene viselnie — behozatala esetén — az általános házbéradót. Tudjuk, s tudja jól a közönség, hogy az ügy már több mint esztendeje hu-

zódik, hol erre, hol amarra hajlik a vélt igazság mérlege s ez esélyek havonként váltakoznak.

A városnak megengedte pár hónappal ezelőtt a miniszter, hogy az első összeírás alkalmával *kéteseknek talált lakrészeket felülvizsgálthassa*. E célból leküldte a kormány Hank pénzügyi tanácsost, a ki az összeíró bizottság élén pár hónap óta *felülvizsgál*.

Tegnapelőtt újabb rendelet érkezett Lukács minisztertől. Olyan rendelet, melyről elmondhatni, hogy a leghelyesebb információ szülte és valóban humánus döntés. — A rendelet concessió természetű, tehát ebben is különbözik a szokásos kormányrendeletektől. Hosszabb fontolgatás után ugyanis megengedi a miniszter, illetve felhatalmazza a várost, hogy *nemcsak a felbevezetésében felsorolt konkrét esetekre, hanem a város által ezentúl felismerendő s kijelölendő kétes lakrészekre is kiterjeszthesse a felülvizsgálato*.

Azt hisszük, Debreczenben mindenki tudja mérlegelni ennek a miniszteri rendeletnek a fontosságát. A pénzügyi kormány belátta, hogy, ha esetleg jogos is volna a házbéradó behozatala, *nem történhetik az radikális uton*, az érdekelt város véleményének meghallgatása nélkül. *A lehető legtágabb teret nyújtotta tehát Debreczennek, hogy a város kimutathassa a maga igazát*. Ha a felülvizgálat eredménye beigazolja a házbéradó elrendelését, akkor pedig Debreczennek kell beismernie, hogy az új adó kivetése jogos alapon áll s hogy a kormány — legalább negative — bebizonyította e jogalapot.

Mi hát e város közönsége nevében üdvözljük s örömmel vesszük e miniszteri rendeletet. Nincs is hozzá ez elismerésen kívül mi szavunk sem. — Most csak arra hívjuk fel a várost, hogy ne halogassa a felülvizgálati munkálatot. Ezzel időt talán nyer, de megnehezíti az új adó átléptetését, azon esetben, ha behozatnék az.

Ezenkívül kezelési költségek címén rengeteg pénzt vesz a város s mégis a supervitáció — sajnos — még ma csak a külsőségekre, a belsőségeknek vajmi kis részére terjedt ki. A bizottság késedelmeskedve, talán akadályoztatva folytatja a vizgálatot, a mely ily körülmények között ez évben is aligha ér véget. Pedig már tart néhány hónap óta. Így az előzetes költségek könnyen felemészthetik azt a különbözetet, mely a ma fenálló házbéradó összege között, mint a város közönsége javára eső haszon, fennáll.

Tartoztunk ennek a körülménynek felemlítésével. A rendeletben gyökerező jóakaratot csak úgy viszonzhatja a város, ha siet tisztázni az ügyet. Mert statisztika bizonyítja, hogy a kétséges, fakultatív viszonyok minden téren a legátkosabb állapotokat teremtik.

Az új vámhivatal és vámraktár.

Felterjesztés Láng miniszterhez.

Debreczen, okt. 1.

(Saját tudósítónktól.) A debreczeni új vámraktár eszméje s szükségessége régi, bizonytalan idők óta kísért. Debreczen kereskedőinek jogos kívánsága volt mindenkor, hogy a czimükre érkezett s elraktározott vámárúk épsége biztosítva legyen. A vámraktár ügyében pozitív jellegű fordulat állott be a napokban, a melyről ezeket írja tudósítónk:

Szeptember hó 24-én vegyes értekezlet volt a vasuti pályaház egyik termében. A tanácskozáson a pénzügyi kormányt Faust Elek, a várost Abraham László és Aczél Géza, az üzletvezetőséget Siegmeth főfelügyelő s Boczán állomásfőnök képviselték. Az értekezlet fődadata az új vámraktár helyének megállapítása volt s e tekintetben úgy határozott a bizottság, hogy a vámraktár és vámhivatal legcélszerűbben azon a térségen építhető fel, melyet a Miklóscsúcs felől jövő szárnyut, az ispotályi lapos és a M. Á. V. áruraktára határolnak. Nehány száz lépésnyire volna tehát pályaházunktól az új vámraktár, melyet a M. Á. V. épített s a pénzügyminiszter bizonyos megállapított időtartamokra bérbé vesz.

Az új raktár helyét természetesen jó magasságban fel kell tölteni. A vasut rendes teheráru raktárát a forgalom könnyed lebonyolítása céljából külön lerakodó vágány fogja összekötni az új vámhivatallal, mely mellett őrház és lakást is épített a M. Á. V. A közlekedés így is két oldalról történhetik az új vámraktárhoz.

Nagyon czélszerű a tervnek azon része, mely szerint kereskedők érdekeinek szemmel tartásával a rendes országuton kívül elsőrendű gyalogjárót is épített a tulajdonos vasut. Könnyen megeshetik ugyanis, sőt valószínű, hogy a vámraktár felépültekor a főbányagárdát is itt helyezi el a pénzügyi kormány.

Ezt a határozatot, mint véleményt, felterjeszti a bizottság Láng miniszterhez. Meglehet, hogy előbb kikéri a debreczeni kereskedelmi kamara véleményét is. Mindegy, a fő az, hogy az új vámáruraktár ügye immár nem alszik s elérte megvalósulhatóságának első jelentősebb mozzanatát.

* **A t. főorvos itthon.** Dr. Sárváry Gyula, Debreczen tisztii főorvosa, rövid ideig tartott szabadságáról hazaérkezett.

* **A szervező bizottság ülése.** A szervezeti szabályzat átdolgozására alakult bizottság, amely a tanács tagjaiból áll, Komlóssy Arthur h. polgármester elnöklésével ma délután fél négy órakor ülést tart a városháza nagytermében, a melyen az elmúlt szombaton félben maradt szervezési munkálatokat fejezik be. Sorra kerül a mérnöki hivatal és a segédhivatalok ujonnan való szervezése.

* **Ipartanácsi tagok.** A debreczeni kereskedelmi és iparkamara a területébe eső törvényhatóságok közül Debreczen és Hajdumegye részére a következő ipartanácsi tagokat jelölte ki. Debreczen részére rendes tagokul Zádor Lajos kereskedőt, Serli Ede iparost, póttagokul Szentkirályi Tivadar kereskedőt és Tóth Kálmán iparost. Hajdumegye részére: Mező Jenő kereskedőt, Méder György iparost, póttagokul Gemeinbeck József kereskedőt és Monori Gábor iparost H.-Böszörményből. Az ipartanács működése 1902 október 1-től 1903 szeptember 30-ig terjed.

KOSTYA JÁNOS ékszerész és zsebóra raktára

Debreczenben, Széchényi-utca, a reform. kistemplom mellett — arany és ezüst ékszer áruit, zsebórákat
Ajánlja a mai kor igényeinek megfelelő szolid berendezésű arany és ezüst ékszer áruit, zsebórákat
igen finom kivitelben a legjutányosabb árban, a valódiságért jótállva. Mindennemű arany és ezüst új munkát, alakítást, javításokat gyorsan
és pontosan a legolcsóbb árban saját műhelyemben készítek. Régi arany törmelékét a legmagasabb ártól becsérellek, vagy készpénzért veszek
Helybeli és vidéki megrendeléseket pontosan és lelkiismeretesen teljesítek.

* **Franzia tudós Debreczenben.** Nevezetes vendége lesz a napokban Debreczennek. Reonly párisi tanár hetek óta tartózkodik Magyarországon, főképp az „allddeutsch” mozgalom tanulmányozása végett. Most a De Gerando, illetve gróf Teleki-család vendége Szatmármegyében, a honnan átrándul hozzánk is Debreczen népének és kulturális intézményeinek megismerése végett. A tudós tanár több igen kedvező cikket írt hazánkról a legelőkelőbb francia lapba, a Tempsba és kívánatos, hogy Debreczenben a legkellemebb tapasztalatokat szerezzék, hogy az alföldi magyarság középpontját és a tősgyökeres magyar népeletet is oly szép cikkekben és kedvező világitásban mutassa be a francia közönségnek, mint Magyarország más részeit.

* **A Kossuth-ereklyekiállítás látogatói.** A két hétnél tovább nyitva volt Kossuth-kép- és ereklyekiállítás tegnap este bezárult. A kiállítás körülbelül 300 koronával gyarapította a debreczeni Kossuth szobor alapját. Volt a kiállításnak ezer felnőtt és kétszáz gyermek látogatója. E számokban nincsenek benne a különböző intézetek tanulói, kik csoportosan tekintették meg a kiállítást.

* **Geyer Stefi Debreczenben.** Geyer Stefi, a zseniális fiatal magyar hegedűművész, jövő hó elején kezdi meg művészi körutját. Első sorban Debreczenben s a vidék több nagyobb városában, a hová már régebben elvállalt szerződési kötelezettségek szőlítják, fog néhány hangversenyt rendezni, később pedig külföldre megy s ott produkálja magát teljesen új program keretében.

* **Születések és halálozások szeptemberben.** A múlt hónapban kétszázhuszonheten születtek és százhuszonhatan hunytak el Debreczenben. A szaporodás tehát százegy lélek, mely szám az aránylagos statisztika mellett feltűnően kedvező.

* **Elfogott cigány karaván.** Öt szekérből álló cigánykaravánt fogtak el tegnap a Köntös-gátnál a csendőrök. A Rostások, Lakatosok hírhedt családjának mintegy negyven tagja ült a szánalmasan sovány gebék által vontatott szekeren, melyet a bűnügyi osztály elé kísérték. A karaván ellen az a gyanu, hogy Mező-Sáson betörést követtek el az ottani földes ur kárára, de nagy pusztítást vittek véghez azokon a szántóföldeken is, a melyeken Debreczenig haladtak. Szekereiket átkutatták a csendőrök és sok olyan gyanus tárgyat találtak náluk, a melynek eredetéről hihetetlen meséket mondanak el. Hasztalan erősítették ártatlanságukat, a csendőrök nem eresztették szabadon a karaván férfi tagjait, hanem megvasalva kísérték át az ügyészséghez. A női tagok és gyermekek fellett a rendőrség úgy intézkedett, hogy holnap reggel utnak indítja őket Mező-Csáth felé. Nem lehetetlen azonban, hogy néhány nap múlva ismét lesz hozzájuk szerencséje.

* **Népfelkelők szemléje.** A debreczeni és hajdumegyei népfelkelők szemléje ma veszi kezdetét és bezárólag október 6-ig fog tartani. Október 6-ikán utóállítás is lesz a pavillon laktanyában.

* **Uj pavillon a sertésrakodónál.** Az új vásártéri rakodó nagy forgalma már az első hónapokban nyilvánvaló volt. Egyben nagyon érzett egy olyan pavillon hiánya, a hol az állatorvosok, a rakodó tisztviselői és a forgalmat lebonyolító vasutasok különösen a zordon időkben meghuzódhasanak. Leidl Emil állami állatorvos most kérvényt adott be egy ilyen pavillon felépítése iránt. A tanács legközelebbi ülésén fog e felett határozni.

* **Bűnös gyermek.** Korán megérett Rosinger Márton a börtönre. Az alig 12 éves gyermek lelkiülete teljesen megromlott, kihalt belőle minden nemes érzés, csak a rosszra bir hajlandósággal. Balkányban, a hol először pillantotta meg a napvilágot, úgy ismerték, mint veszedelmes gonosztevőt. Nem is volt ott sokáig maradása. Gonoszságai miatt szöknie kellett. Ekkor Tolcsvárra ment egy rokonához, a kinek később felgyújtotta a boltját és pinczáját. Hat hónapig ült ezért a börtönbe. Kiszabadulva Debreczent szerencsételte látogatásával. Minden foglalkozás nélkül csavargott az utcán, míg az éhség rákényszerítette a lopásra. A főtéren levő gyümölcsárusok sátrát dézsmálta meg, a lopott gyümölcsöt egy ládába gyűjtötte és olcsón eladta. Ezt a mesteriségét addig üzte, míg végre tegnap Dobos rendőrbiztos elfogta. Rosinger beismerte tettét s már át is adták a királyi ügyészségnek.

* **Halálozás.** Az anyakönyvi hivatal bejegyzése szerint tegnap Lantos Antal, ev. ref. vallású 2 hónapos csecsemő hunyt el Debreczenben.

* **A csavargók fenyegető levele.** Sóvár szemekkel pillanathatnak a debreczeni csirkefogók és csavargók a Hatvan-utcai kertek dus szőlő termése felé. A hamvas szürke édes bogyók felgerjesztették bennük a vágyat, hogy megizleljék. Igen ám, ha ott nem volna a kert czerberusa, az az öreg csősz, a ki az olyan vendégeket, mint ők is, golyóval szokta fogadni. Meg is haragudtak rá szörnyen s haragjuknak egy névtelen levélben kifejezést is adtak. A névtelen levélben agyonveréssel fenyegetik, ha éjjeli körútjában találkoznak vele. Ezzel azonban czélt tévesztettek, mert a névtelen levél a rendőrség útján a csendőrség kezébe kerül s most a csőszön kívül a csendőrök is őrzik a kerteket.

* **Az izr. hitközségek figyelmébe.** Értesítettnek a t. tagok, hogy folyó évi október hó 2. és 3-án levő újévi ünnep reggelén a Deák Ferenc-utcai templomban az istentisztelet reggel fél 6 órakor, Csütörtökön délután 4 órakor, Pénteken d. u. 5 órakor fog kezdődni.

* **Gyilkos mostoha.** Csécse községben — mint nekünk írják — egy elvetemedett asszony borzalmas cselekedete tartja izgalomban a lakosságot. Turbán Antal odaváló lakos, mint özvegy ember és két apró gyermeke atyja, vette feleségül Hucskó K. Házaséletük nem volt boldog, mert a fiatal asszony nem tudott megbarátkozni a két gyermekkel s ha az apjuk távol volt a háztól, koplaltatta és ütötte-verte őket. A két kis gyermek, kik közül az egyik 3 éves, a másik 4 éves volt, nem mertek panaszkodni az apjuknak, de a szomszédok, a kik szem-

tanui voltak a mostoha kegyetlenkedéseinek, rendszeren besúgták a dolgot a férjnek, a mi miatt azután állandó volt a verekedés a házaspár között. Pénteken este Turbán éppen akkor ért haza, a mikor a felesége a kis 4 éves leányát a hajánál fogva vonszolta és ütlegelte. Az apát elfutotta a méreg s egy dorongot felkapva, alaposan helybenhagyta a kegyetlen asszonyt. A verekedés után Turbán át ment a kocsmába. Ezt az alkalmat az asszony arra használta fel, hogy a két gyermek száját előbb bekötözve, bedobta a kutba. A gyilkosság elkövetése után az asszony megszökött hazulról s csak másnap reggel találták meg a szőlőben, a hol egy fára felakasztotta magát. A két gyermek holttestét még azon éjjel megtalálták a kutban.

* **Csökken az adóbefizetés.** Akármilyen erősen működik az adóprés, az eredmény egyre gyengébb lesz. A hivatalos statisztika ugyanis azt bizonyítja, hogy Hajdumegyében nyolczvanezer koronával kisebb összeg folyt be adóban az idén, mint tavaly. A kimutatás mindkét évre október 1-ig szól.

* **Találtatott hétfőn egy róm. kath. imakönyv.** Igazolt tulajdodosa átveheti a kiadóhivatalban.

* **Hová menjünk színház után.** A Márkus Jenő éttermében korona a la „Pilseni” sör frissen csapolva kapható színház után is. Mindenkor friss vacsorával szolgál. Ma szerdán este Rácz Károly teljes zenekarával zeneestélyt rendez.

TÁVIRATOK.

A kiegyezés ügye.

Bécs, szept. 30. A király ma délelőtt a két miniszterelnököt és a pénzügyminisztereket kihallgatáson fogadta. Holnap koronatanács lesz a király elnöklése mellett és az illető szakminiszterek részvételével. A koronatanácskozások legalább is három napig fognak eltartani s miattuk a mostanra kitűzött udvari vadászat is elmarad, mert a király kijelentette, hogy ismerni akarja a miniszterek eddigi megállapodását s közvetíteni kívánja a vitás kérdések kiegyenlítését.

Zola halála.

Páris, szeptember 30. A lapok jelentése szerint a vizsgálóbíró elrendelte, hogy Zola hálósobájának kandallóját szétszedjék annak a konstatálása végett, hogy a szénoxidgáz kiömlése okozta-e halálát. Még nem tudják, vajjon a temetés, a mely valószínűleg szerdán lesz, egyházi szertartással vagy a nélkül fog-e végbemenni. Ez elő sorban attól függ, hogy Zola végrendeletében rendelkezett-e erre nézve.

Páris, szeptember 30. A lapok, a melyek irányuk szerint különféleképen ítélek meg Zola erkölcsi és esztétikai értékét, mind egyetértéssel nagy jelen-

Elsőrangú bevásárlási forrás fűszer, liszt és gyarmatárak nagy kereskedése

Debreczen, Simonffy-utca (Városi új bérpalota.)

Uj mazsola, füge, mandula és egyéb déligyümölcsök.

Uj lenese, borsó, mák és egyéb főzelékek.

Minden szakmánkba vágó cikkek, úgy nagyban, mint kicsinyben legolcsóbb árakban és kitűnő minőségben.

Lusztig és Bán

tőségének, elismerésében. A republikánus lapok Zolát mint nagy polgárt és kiváló író egyaránt magasztalják. A nacionalista lapok itt-ott keserű szavakkal itélik el az utolsó évek politikájába való beavatkozását.

Páris, szeptember 30. Girard vegyész Zola és neje vérében szénoxidot konstatált és ebből azt következteti, hogy Zola halálát fuladás okozta. Zoláné felgyógyulása az orvosok véleménye szerint két hetet fog igénybevenni.

Páris, szept. 30. Zola Emilné a mai nap visszanyerte eszméletét, úgy hogy kihallgathatták a végzetes éjszaka eseményeire vonatkozólag. Zoláné elmondta, hogy heves rosszulletre ébredt fel a mondott éjjelen. Felkelt az ágyából s az ablakhoz akart menni, de nem volt ereje s alig tudott visszavánszorogni ágyához. Mindazonáltal sajnálta férjét felzavarni álmából. Egyszerre úgy rémlett előtte, mintha férje nyugtalankodnék.

— Emil, rosszul vagy? — kérdezte.

— Nem! Miért nem alszol? — válaszolta Zola.

— Jó lenne talán behívni a szolgákat — folytatta tovább Zoláné.

— Nem! Ne bántsd! Így is jó lesz — veté ellen Zola.

— Attól félek Emil, hogy rosszul vagy!

— Semmi bajom! Aludjunk tovább.

— Én igyekeztem aludni — folytatta tovább Zoláné az eseményeinek ecsetelését — de az álom elkerült. Egyszerre csak látom, hogy Emil felemelkedik ágyából s a földre hajol. Kiáltani akartam, de nem voltam rá képes és mozdulni sem volt erőm. Hallottam még, hogy Emil hörög s ugyanakkor én is elvesztettem eszméletemet, — mert attól kezdve nem emlékszem semmire sem.

Eddig tartott a Zoláné vallomása, kinek állapota az orvosok véleménye szerint még mindig aggasztó.

A dohánytőzsdék ünnepe.

Budapest, szept. 30. Egy régóta vajudó kérdés nyert ma elintézését miniszteri rendelettel — a dohány-tőzsdék ünnepi zárójának kérése. E rendelet értelmében ezentúl a dohány-tőzsdék ünnepnapokon csak déli 12 óráig tartathatók nyitva.

Egy porosz miniszter halála.

Danzig, szeptember 30. Gossler porosz államminiszter, Nyugat Poroszország tartományi főelnöke az éjjel meghalt.

A bírók dolga.

London, szept. 30. A kormányhoz közel álló körökben azt beszélnek, hogy a bír tábornokok magatartásai hátrá-

nyos következményei lesznek a bürokrácia nézve. Most már bizonyos, hogy Botha és De Wett teljesen Krüger és Leyds befolyása alá kerültek. Az angol kormány a bír tábornokok manifestumára válaszul közzé fogja tenni a békejegyzőkönyveket, melyekkel bizonyítani fogja, hogy a mit megígért, azt meg is tartotta. A bírók utólagos követelése nem teljesíthetők.

Páris, szept. 30. A „Petit Journal“ tudósítója Marseillesben meginterwiewolta Reitznek két fiát, a kik Madagaszkara utaznak a viszonyok tanulmányozására, minthogy 6000 bírt akarnak odatelepíteni. A Reitz-fiúk azt mondták, hogy az angolok nem tartották meg adott szavukat. Kitchener szóbelileg ígéreteket tett, különösen a fokföldi lázadók megkegyelmezése tekintetében. Steyn titkárja majd közzé fogja tenni a gyorsíró jegyzeteket a szóbeli tárgyalásokról. Ezekkel majd bizonyítani fogják, hogy az angolok sokat ígértek és csak a szép ígéretekkel tudták a bírókat fegyverleteltrávenni.

Letartóztatott tábornok.

Trinidad, szeptember 30. Campanót, a francia kábelállomás igazgatóját, Valentini tábornok parancsára letartóztatták, ugyancsak a francia konzuli ügyvivőt, a ki Campano érdekében közben akart járni. Egy parti kábel elvágta és pedig valószínűleg a Restaurador venezuelai czirkálóhajó emberei. A francia konzul órást tett. Ide várják a Tage francia czirkálóhajót.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A Hartstein-osód. Hartstein Kálmán félmillió csődügyében a törvényes bíróság jóváhagyta a tömeggondnok második félévi számadásait, mert a kitűzött határidő alatt észrevételezés nem fordult elő.

§ Hírek a törvényszékről. Dr. Szűts törvényszéki elnök holnap fejezi be a hajduböszörményi járásbírósnál tartott vizsgálatát Dr. Bálint Zsigmond kir. alügyész szabadságáról hazaérkezett s a tegnapi főtárgyaláson már ő képviselte a közzéadatot. Dr. Árvay Béla aljegyző, sikerrel tette le a gyakorlati bírói vizsgát Budapesten.

§ A sógor meg a sógor-asszony. Lente Miklósnak kaczkias, csinos feleségét nagyon megszerette az asszony sógora, Csulya József. Lenténé is hajlott a szép szóra s folyt vigan a szerelmeskedés, míg Lente meg nem tudta a dolgot. Megcsalt férj uram kikapós hitvestársát megverte, a csábítót pedig gorombán leszidta. Csulya becsületlenségért indított Lente Miklós ellen, azonban megjárta vele, mert a törvényszék tegnapi főtárgyalásán nem a vádlottat, hanem őt, a panaszost ítélte el, tíz napi fogságra. Az ítélet jogerős.

§ Petróék válópöre. (Távirat.) A házasságok, a kik válópörükben jelennek meg a bíróság sorompói előtt, mindig szomorúsággal mennek erre az utra. Mennyivel szomorubb ez a békeltető aktus akkor, ha a házasságok egyikét, a mint ma Petró Gyulánéval történt, a börtönből vezetik elő. A nagy bűnös asszony ellen ugyanis, a mint ismeretes, válókeresetet indított az ura. A tárgyalásuk mára volt kitűzve. — Petró Gyula tudvalevőleg válási szándékát jelentette ki rögtön azután, hogy rábizonyult feleségére az, hogy ő gyilkolta meg Erdei Jakab ékszerészt. Az asszony és férje ma déltájta Goczigh bíró előtt találkoztak. Petróné védőjével, dr. Nessi Pállal jelent meg, az ura meg dr. Kérészy Sándor ügyvéd kíséretében, a törvényszék pedig dr. Wolf Vilmost rendelte ki házasságvédőül. A bíróság elnöke megkérdezte a váló hitvespárt, hogy hajlandók-e kibékülni.

— Igen, egyelőre visszavonom a válókeresetemet — szlt Petró rögtön.

A férj kijelentése érthető meglepetést keltett, csak Petróné hallgatta, úgy, hogy előre is tudni látszott a dolognak ilyen fordulatáról. Így is van, mert a börtönből, hol Petró meglátogatta bünbe esett hitvesét, előre elhatározták, hogy kibékülnek. A visszavonás folytán a bíróság megszüntette a pört.

§ Összbüntetés. Kiss Gyula rovott multu tolvaj. Többek között ő híres arról, hogy az üzleti kirakatok elé függesztett ingó árukat lekapja s elrohan vele. A debreczeni törvényszék tegnap tíz havi börtönösszbüntetéssel sújtotta Kiss Gyulát, ez időből azonban két hónapot a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vett.

CSARNOK.

A tűzpróba.

— Regény. —

Folytatás.

— Bocsáss meg kedvesem, — szolt férjéhez, hogy elvettem cognacodat, de épen a theázás előtt egy szegény asszony volt nálam, ki beteges férje számára egy kis erősítő italt kért. Én hamarjában nem találván kulcsomat, nem volt más mit tennem, mint cognacodat orozni innen el.

— Felesleges mentséged kedvesem; Edith épen csak most akarta italomat elkészíteni.

Evelynné távozott, miután előbb a doktor kezét szívélyesen megszorítva, jó éjt kívánt. Edith pedig azonnal hozzá fogott a szokott ital készítéséhez.

— Ez a cognac világosabbnak látszik előttem, mint egyébkor. jegyzé meg Edith, miközben a folyadékot pohárba tölté.

— Lehetlen az gyermekem, ugyan olyannak kell annak lenni. Én csak egyféle cognacot tartok.

— Lehet, hogy csalódom; de ez üveg tartama nekem úgy tetszik, valamivel világosabb.

Hölgyektől kívánni sem lehet, hogy a szeszes italok felől ítéletet tehessenek, — szolt Evelyn ur s ez indoklással az e tárgyról való beszélgetést berekeszté.

Az öreg ur rajta volt, hogy Edith ne csak az ő, de az orvos számára is készítsen éji italt, hiába vonogatta ez magát két izben is annak megivásától.

A legfelségesebb ital volt azok közt, melyek valaha Reginald ajkait érinték.

Folyt. köv.

Bécsi bevásárlási utamból hazatérve,

üzletemet legújabb elegáns modell kalapokkal dusan felszereltem és azokat szolid árban szolgálom ki. A mélyen tisztelt hölgyeket meghívom finom kalapjaim megtekintésére. Gyermek kalapok és kapizsonok nagy választékban. Gyászkalapok legrövidebb idő alatt készülnek.

Tisztelettel: **FEIN KAROLIN.** Kossuth-utca 8. szám, színház mellett. **Fióközlét Bösözörményben.**

van szerencsém a n. é. hölgy községet értesíteni, hogy az őszi és téli időnyre női divat kalap

SZINLAP.

Ma szerdán „A” bérletben itt először:

Lotti ezredesei.

Énekes bohózat 2 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Tom Dawentry, piskóta gyáros — — — —	Nagy Dezső.
Harriet, a felesége — —	Havasi Szidi.
John Dickson, szabó — —	Krémer Jenő.
Kitty, a felesége — —	Krémerné Lili.
Ramajanah, a namlakahi ráj.h — — — —	Palágyi Lajos
Lotti, nemzetközi diseuse, chanteuse, danseuse és exentrique színésznő — —	Felhő Rózsi.
A főpincér — — — —	Virágháti Lajos.

Holnap, esütörtökön „B” bérletben másodszer:
Lotti ezredesei.

Pozsonyi kiállításon arany éremmel kitüntetett

Weisenbacher-féle cognacot

ajánljuk a nagyérdemű közönség szives figyelmébe, mint valódi és tiszta **borparlatot** és kérjük össze nem tévesztetni ama sok, csak hideg kelevés uton készült árukkal.

HANKUS és CSERVENYÁK,
tulajdonosok.

Kapható Debreczenben:

Kontsek Géza, Komlóssy Lajos, Félegyházy János, uraknál.

Legszebb

Női-ruha és costum szövetek, aplikáció és zsinórdiszek gyönyörű,

Ruha,- bluz- és disz selymek, Francia flanelek és delinek, Pongyola kelmék, Mosó bársonyok, Jó mosó barchetek,

legnagyobb választékban kaphatók:

Bosznay J. és Társa,

divatruházában. Kossuth-utca 5. sz.

Megérkeztek a legújabb

női ruhaszövetek, francia flanelek, mosó velezek, szőnyegek

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utócai vásáron, készlethéremű raktárába. Debreczen, Kistémpium-bazár.

Jelzálog kölcsön kedvező feltételekkel.

A nagyszabeni általános takarékpénztár jelzálog kölcsönt ad százzal osztható összegben, fél évi visszafizetés (törlesztés) mellett, mely részletekben a kamat és a tőke visszafizetése benn vafoglalva.

A) 5 1/4 % kamatláb mellett legkevesebb 20,000 korona vagy azon felüli összegekben. Ezen kölcsönök törlesztési tartama 41 vagy 35 évre terjed. Ily 5 1/4 %-os kölcsön visszafizetése tehát 82 vagy 70 félévi törlesztési részben történik. A fél évi törlesztési részlet (tőke és kamat) 41 évi törlesztési tartam mellett, 100 korona kölcsöntőke után 2 korona 96 fillért, illetőleg az egész évi tartozás (tőke, és kamat) 5 korona 92 fillért, 35 évi törlesztési tartam mellett a fél évi tartozás (tőke és kamat) 3 korona 11 fillért, az egész évi pedig 6 korona 22 fillért tesz ki.

B) 5 3/4 % kamatláb mellett legkevesebb 4000 korona vagy azon felüli összegekben az 5 3/4 % os évi törlesztési kölcsönök 10, 25 vagy 40 év alatt, azaz 20, 50 vagy 80 félévi részletekben visszafizethetők (törleszthetők). A félévi törlesztési részlet 100 korona után a következő: 10 évi törlesztési (20 fél évi törlesztési) tartamnál = 6 korona és 51 fillér 25 évi törlesztési (50 fél évi törlesztési) tartamnál = 3 korona és 75 fillér. 40 évi törlesztési (80 fél évi törlesztési) tartamnál = 3 korona és 19 fillér.

C) 6 % kamatláb mellett legkevesebb 1000 korona vagy azon felüli összegekben. A 6 %-os évi törlesztési kölcsönöket 15, 18, 23 vagy 32 év alatt, azaz 30, 36, 46 vagy 64 fél évi részletekben lehet visszafizetni.

A fél évi törlesztési részlet 100 korona után a következő: 15 évi törlesztési (30 fél évi törlesztési) tartamnál = 5 korona fél és 01 fillér. 18 évi törlesztési (36 évi törlesztési) tartamnál = 4 korona és 51 fillér. 23 évi törlesztési (46 fél évi törlesztési) tartamnál = 3 korona és 98 fillér. 32 évi törlesztési (64 fél évi törlesztési) tartamnál = 3 korona és 50 fillér.

Bővebb felvilágosítást ad és kölcsönöket közvetít:

Stégmüller Árpád

építész, Debreczen, Kölcsey-utca 3.

Minden külföldinél jobbak és olcsóbbak!
Bgbizonyított dolog, hogy a
A „Debreczeni Vasöntöde és Géplakatosság”
aranyéremmel kitüntetett ék szerkezetű, erőátvitteles
borsajtóimnál
nagyobb erőfejtés már csak göznyomású présekkel lehetséges. **Nem vásári lakatosáru!** Minden részében szakszerűen készített, erőteljes gépezetek, melyek **feltétlenül jótállással** egyedül a gyártelepen kaphatók: **Péterfia, Hadházi-u.**

Pártoljuk a helyi ipart!

Szőlőtermelők figyelmébe!

Van szerencsém a t. szőlőgazdák becses figyelmébe ajánlani **saját gyártmányu**

borsajtóimat,

melyek kitünő minőségűek és háromszoros átvétellel van ellátva, úgy hogy eddigi bármilyen gyártmányu sajtónál nagyobb erőt kifejtsen annak dacára, minél erősebben szorít, annál könnyebben hajt. Ne vásároljon tehát senki addig borsajtót, míg személyesen meg nem győződött a nálam állandóan készülő és raktáron levő kész borsajtók ezen rendkívül praktikus előnyeiről, már csak azért is, mert mindezen előnyök daczára rendkívül olcsó árban árusítom ezeket, hogy ezáltal hasznos szolgálatot tessek a szőlőgazdák e nemű érdekeinek előmozdítására.

Számos megrendelést kérve, vagyok mély tisztelettel:

PREIZLER MÓR,
műlakatos.

Debreczen, Deák Ferencz-u. 22.

Pártoljuk a helyi ipart!

Nagy választék Cloth, Siffon, Lüsster és Karton kötényekben.

Uj üzlet.

Zengevald Géza,

rőfős és rövidáru kereskedése,

(Debreczen, Bika szállodával szemben.)

Az őszi idény beálltával ajánlom

A T. közönségnek dusan berendezett raktáramat igen jutányos árakban, u. m. Téli nagy- és kis gyapju posztó kendők, divatos Caschmir fejkendők, Téli alsó ruhák, férfiak, nők és gyermekek részére, Téli kötött harisnyák és keztyük, Téli barchet alsó szoknya és gyermek alsó zárt nadrág, Divatos szintartó velezek, férfi ingek, kemény, puha elejű és háló ingek, Női ingek és háló rekli (Korzeta), Kis gyermek horgolt garnitúrák, pólya párnák és himzett posztó koci terítők. Nagy választék jó mosó, karton, zephir selyem, batiszt és satenekben. Igen jó szabásu miderek. Csipke, szalag, disz zsinór és himzett stráfok meglepő választékban.

Mennyasszonyi koszoru és fátyolok.

Férfi-, női szabó-kellékek és rövidáruk:

fogkefe és H. Kielhauzer grázi mosdó szappan és még itt fel nem sorolt árukat kis polgári haszonnal szolgálók.

Kérve a t. cz. közönség szives pártfogását.

Kiváló tisztelettel:

Zengevald Géza,

Bika szállodával szemben.

Szines, selyem, Cloth alsó szo

Minden ruhát és bluzt vásárló vevő

havonként új kiadásban megjelenő divatújságot kap

Nagy választék férfi nyakendők, zsebkendők és téli harisnyákban.

gőpészek vasestengelyezés a legújabbosabb ár mellett.

Nagy választék gyapju, haraszt, horgoló és kötő pamutokban.

Apró hirdetések.

Egy esinos butorozott szoba, előszobával kiadó. Ugyanott takarítónő kap ingyen lakást, fűtést, világítást. Czim a kiadóhivatalban.

Boeszkaykertben 2-5 hold szőlő nyárilakkal eladó, ára 4500 frt. Értekezhetni Jasth vasuti tiszttel.

Uj bor eladás Méltóságos gróf Stubenberg József úr Ér-mihály-falvai uradalmában az idejé termésű uj bor eladásra kerül, mintegy 3-400 hektoliter kitűnő fajszőlők mustja. — Az érdeklődők a szőlőt megtekinthetik, s tudakozódhatnak az uradalmi intézőnél, Ér-Mihály-falván. Posta, vasut, távirat állomás.

Kereselek 3 szobás uri lakást. Értesítések az ár megjelölésével a lap kiadóhivatalába küldendő „Lakás” czimben.

Első rangú fűszerüzletbe egy pénz-tárnoknő felvétetik. Cim a kiadóban.

Egy fiatal szorgalmas, megbízható fűszerkereskedő segéd alkalmazást nyerhet Jóna János üzletében. Nyil-utca 34. szám. Ugyanott egy alig használt teljesen uj kerékpár olcsón eladó.

Használt, de jó karban levő 2 darab vasajtót és 4 ablakba ablakvasakat megvételre keres Katz Jakab Piac-u.

Hadházon ezer liter uj bor ezerjő eladó. Értekezhetni ugyanott. Piac-u 20 sz.

Posgay Vincze fűszerüzletében Ujfehértón tanuló teljes ellátással felvétetik.

Nagy-Létán 200 cat. hold fekete föld, 40 hold dohányengedéllyel haszonbérbe kiadó. Czim a kiadóban.

Eladó tizenháromváros-u. 6 sz. ház és ondódi földje. Értekezhetni Lorántfy-u. 27. sz.

Zongora uj és egyéb butorok fűgöny elutazás végett azonnal eladó. Főtér 41. emelet hátul.

A legszebb Tennis flanelek, velezek, blouzek, alsószoknyák, kötények a legolcsóbb árban beszerezhetők MÁRTON GYULA divat és rövidáru üzletében Bika szálloda mellett.

Kárpitos munkákból legjutányosabban vállalok, javításokat, behuzásokat, uj megrendeléseket, matracok elkészítését kívánatra házaknál és vidékre is megyek dolgozni. Értesítést levelezőlapon kérek. Jámbor Zsigmond kárpitos, Debreczen, Csillag-utca. 19- sz.

Kényelmes beszerzés Felvágott fa, házhoz szállítva m. m. 90 kr. megrendelhető MARMOSTEIN HERMAN Hatvan-u. 35.

Kiadó szép uj lakás nagy szobákka fürdőszoba és vízvezetékkel, nagy udvar és jó vizű kuttal október közepétől Péterfia u. 9. sz. a.

Házi koszt kapható Pecztes utca 18 szám alatt.

Mézédes szilváni és oportó szőlő 26 fillérért különként eladó. Domb-u. 13 sz.

Boros pincze és jégverem a Telegdi szálloda épülete alatt kiadó. Értekezhetni ugyanott.

Eladó esetleg kiadó a Vendég utca 4 sz. ház, (bolthelyiség. Értekezhetni a tulajdonossal, Aszódy Mórral, Kózsátér

Szegedi paprika nagybani rak-tár Debreczenben, Lindenfeld J. Jenő, Városház-u. 2.

Érmelleki szőlőbor

H. K. Szentimrei, 1901 évi termés hordószámra, és hectoliterenként is eladó. Arany János-u. 3. sz. a.

Részlet üzletemben az őszi és téli árak megérkeztek és dus választékban, kényelmesen beosztott heti, vagy havi részletfizetésre legjutányosabb árak mellett kaphatók. WEISZ SAMU, Csapó-u. 2.

Szalón berendezés, egészen uj, helyszűke miatt eladó. Csapókerti fiúiskola.

Egy jó karban levő gép kedvező feltételek mellett eladó. Eötvös-u. 89. sz.

Tanuló jó házból felvétetik Fisch Testvérek üzletében.

A Csillár petroleum por

használatával, mely a legolcsóbb petroleumot is szagtalaná teszi, az égésnél 30%-ot takaríthatunk meg. **A világosság fejlesztését pedig tetemesen elősegítjük** gy csomag ára 10 fillér. Kapható Debreczenben **Iju Pájer József** üveg- és porcellán kereskedésében.

Bevásárlási utamról hazaérkeztem. Ajánlom az összes őszi és téli árakat mindenféle női- és férfi divatkelmék, kész női felöltők gallérok férfi-, fiu- és gyermek öltönyök, téli kabátok. Vászón, kanavász, schiffon és grádlík, ágy és asztalterítők, szőnyegek, férfi- és női fehérneműek. Tükrök, képek, és zenélő automaták. Havi, vagy heti részletfizetésre bámulatos olcsón szerezhetők be. **Kaiser Salamon**, Hatvan-utca 2. szám alatti üzletében.

Szálloda átvétel.

Van szerencsém Debreczen szab. kir. város és vidéke közönségével tudatni, hogy a vasuti indóházzal szemben, a Petőfi-téren lévő s eddig Telegdi néven ismert szállodát, kávéházat s összes helyiségeit bérbe vettem s már október hó 4-én,

azaz szombaton este ünnepélyesen megnyitom

A szállodát, kávéházat és éttermet egészen ujonnan renováltattam s teljesen ujonnan rendeztem be s megnyitása napjától kezdve az ott követett eddigi iránytól teljesen eltérőleg a legszolidabb alapon

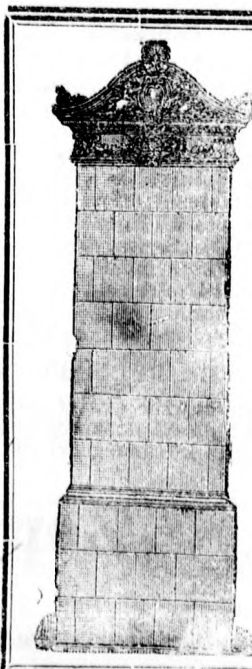
Széchenyi szálloda és kávéház

czimen fogom vezetni. Nagy gondom lesz rá, hogy a n. é. közönség pontos kiszolgálásban részesüljön; éttermemben kitűnő és izletes ételek, tisztán kezelt italokról gondoskodtam; szállodám tiszta, izléses és kényelmes s mindenek felett mérsékelt áraival bizonyára keresett helye lesz a mélyen tisztelt utazó közönségnek.

A midőn magamat s uj üzletemet ismételtlen a n. é. közönség becses figyelmébe s pártfogásába ajánlani szerencsém van, egyben tisztelettel és ismételtlen meghívom, hogy a szombaton tartandó ünnepélyes megnyitáson becses megjele-ésükkel szerencsételni sziveskedjenek.

Tisztelettel:

Boros Mihály.

Elősmert legjobb minőségű

Eperjesi cserép-kályhák

leszállított árak mellett,

továbbá:

Főzőedények, takarékkonyhák, épület-vasalások, gazdasági eszközök, tetőlemezek, mérlegek, revolverek, töltények

nagy választékban a legjutányosabb árban

kaphatók:

KOVÁCS GYULA vasüzletében

a „BIA” szálloda mellett.

Legolcsóbb és legnagyobb Czipő-áruház Neumann Testvéreknel

== a Tisza-palotában. ==

Van szerencsénk a m. t. vevőközönség becses figyelmét felhívni dusan felszerelt, házilag készített férfi női és gyermek

cipők, csizmák

ugyszintén ujonnan érkezett divatos férfi és flu

kalapok,

valamint más uridivat cikkek nagy raktárunkra, mely cikkek feltűnő olcsó árakban bocsájtjuk jelenleg a t. vevő közönség rendelkezésére.

Kérjük szives meggyőződését.

Tisztelettel:

Neumann Testvérek.

Vasutasok és vaggongyári munkások figyelmébe nagy választék saját készítésű férfi csizmákból.

Sertés hizlaló

közönség érdekében miniszterileg engedélyezett Somogyi-féle emésztésű táppor kizárólagos képviselőnkél

Honig Emil

Hatvan-utca 49. szám alatt nagyban és kicsinyben kapható.